

GENERALINIO ADVOKATO
YVES BOT IŠVADA,
pateikta 2006 m. gruodžio 14 d.¹

I — Įžanga

1. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo klausama, kaip reikėtų aiškinti keletą sąvokų, numatytų 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvoje 92/81/EEB dėl akcizo už mineralines alyvas struktūrų derinimo².
2. Konkrečiai Teismo prašoma išaiškinti sąvoką „Bendrijos vandenys“ lyginant su sąvoka „vidaus vandenys“.
3. Greta to Teisingumo Teismas turi nuspręsti, ar susiurbtą gruntą savo talpyklose laikančios žemsiurbės visas naudojimas Bendrijos vandenyse turi būti laikomas navigacija Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme, ar reikia išskirti atskirus žemsiurbės darbo etapus, t. y. būtent susijusius su plaukimu be krovinio, manevravimu atliekant valymo operacijas ir per šias operacijas įsiurbtų medžiagų vežimu.
4. Šioje išvadoje šias dvi problemas nagrinėsiu vieną po kitos.
5. Pirmiausia nustatant kriterijų, leidžiantį atriboti „Bendrijos vandenų“ ir „vidaus vandenų“ sąvokas, atmesiu „bazinės linijos“

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 316, p. 12. Direktyva, paskutinį kartą iš dalies pakeista 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 94/74/EB, iš dalies keičiančia Direktyvą 92/12/EEB dėl bendros tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamais produktais, jų laikymu, judėjimu ir kontrole, Direktyvą 92/81/EEB dėl akcizo už mineralines alyvas struktūrų derinimo ir Direktyvą 92/82/EEB dėl mineralinėms alyvoms taikomų akcizo tarifų suderinimo (OL L 365, p. 46, toliau – Direktyva 92/81). Direktyva 92/81 buvo panaikinta 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičiančia Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, p. 51).

kriterijų 1982 m. gruodžio 10 d. Montego Bėjuje pasirašytos Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos 3–7 straipsnių prasme³. Taip pat atmesiu funkcinį aiškinimo metodą, pagal kurį iš esmės laikoma, kad Bendrijos vandenys Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme yra visi vandenys, kuriuose paprastai vyksta komercinė jūrinė navigacija.

6. Vietoj to remsiuosi aiškinimu, pagal kurį „Bendrijos vandenų“ sąvoka apima jūros vandenį, į kuriuos valstybės narės turi suverenias teises arba kurie priklauso jų jurisdikcijai, išskyrus vidaus vandenį, numatytus Direktyvos 92/81 8 straipsnio 2 dalies b punkte. Taip pat įrodysiu, kad šiuos vidaus vandenį sudaro visi Bendrijos vidaus vandenų keliai, išvardyti 1982 m. spalio 4 d. Tarybos direktyvos 82/71/EEB, nustatančios techninius reikalavimus vidaus vandenų kelių laivams, I priede⁴.

7. Antra, aiškindamas sąvoką „navigacija Bendrijos vandenyse“ Direktyvos 92/81

8 straipsnio 1 dalies c punkto prasme nurodysiu, kad, pirmiausia, jei žemsiurbė turi varymo sistemą, kuria naudojamosi ji gali savarankiškai judėti, tai judėjimas turi būti prilygintas navigacijai. Po to Teisingumo Teismui pasiūlysiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui atsakyti, kad ši sąvoka apima manevrus, kuriuos žemsiurbė atlieka siurbdama iš vandens telkinio dugno, t. y. šios žemsiurbės judėjimą atliekant valymą.

II — Teisinis pagrindas

A — Bendrijos teisė

8. Akcizo mokesčių srityje Tarybos direktyva 92/12/EEB⁵ nustato bendros tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamais produktais, taisykles. Pagal direktyvos 2 straipsnio 1 dalį „(š)i direktyva bei 1 straipsnio 2 dalyje nurodytos direktyvos yra taikomos visoje Bendrijos teritorijoje, kiekvienai valstybei narei apibrėžtoje Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartyje, ypač jos 227 straipsnyje (po pakeitimo – EB 299 straipsnyje)“, išskyrus kai kurias konkrečiai išvardytas nacionalines teritorijas.

3 — Europos bendrijos vardu konvencija buvo patvirtinta 1998 m. kovo 23 d. Tarybos sprendimu 98/392/EB (OL L 179, p. 1) ir ratifikuota visų Europos Sąjungos valstybių narių (toliau – Jūrų teisės konvencija).

4 — OL L 301, p. 1.

5 — 1992 m. vasario 25 d. Direktyva dėl bendros tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamais produktais ir jų laikymu, judėjimu ir kontrole (OL L 76, p. 1).

9. Specialios direktyvos, numatytos Direktyvos 92/12 1 straipsnio 2 dalyje, yra, pirma, Direktyva 92/81, nagrinėjama šiame procese dėl prejudicinio sprendimo, antra, 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/82/EEB dėl mineralinėms alyvoms taikomų akcizo tarifų suderinimo⁶.

10. Pagal Direktyvos 92/81 penktą konstatuojamąją dalį „Bendrijos lygiu reikia numatyti kai kuriuos privalomus atleidimo nuo mokesčio atvejus“.

11. Šios direktyvos šešta konstatuojamoji dalis vis dėlto nustato, „kad valstybėms narėms leidžiama pasirinktinai savo teritorijoje nustatyti tam tikras išimtis arba sumažintus akcizo tarifus tais atvejais, kai tai neiškraipo konkurencijos“.

12. Šis privalomo atleidimo nuo mokesčio ir neprivalomo atleidimo nuo mokesčio atvejų dvilypumas detalizuotas aptariamose direktyvos 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

13. Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Be Direktyvoje 92/12/EEB pateiktų bendrųjų nuostatų, atleidžiančių nuo mokesčio akcizais apmokestinamus produktus, ir, nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų, valstybės narės savo pačių nustatytais sąlygomis, siekdamos užtikrinti teisingą tokių išimčių taikymą ir užkirsti kelią bet kokiam mokesčių vengimui ir piktnaudžiavimui, atleidžia šiuos produktus nuo vienodo akcizo:

<...>

- c) mineralines alyvas, tiekiamas kaip laivų degalai navigacijos Bendrijos vandenyse tikslais (įskaitant žvejybą), išskyrus privačius pramoginius laivus.

Šioje direktyvoje „privatus pramoginiai laivai“ reiškia bet koki laivą, kurį jo savininkas arba nuomos ar kita teise juo besinaudojantis fizinis ar juridinis asmuo naudoja ne komerciniams tikslams, ir ypač ne keleiviams ar kroviniams vežti ar paslaugoms teikti už užmokestį, ir ne valdžios institucijų užsakymu;

6 — OL L 316, p. 19.

<...>“

B — *Nacionalinė teisė*

14. Direktyvos 92/81 8 straipsnio 2 dalis numato:

„Nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų, valstybės narės gali taikyti mineralinėms alyvoms arba kitiems panašiam naudojimui skirtiems produktams, kuriems taikoma fiskalinė kontrolė, visiškus arba dalinius atleidimus nuo mokesčių arba sumažintus mokesčių tarifus, jei jie naudojami:

<...>

b) naviguojant vidaus vandenyse (įskaitant žvejybą), išskyrus pramoginius laivus;

<...>

g) vykdam vandens kelių ir uostų dugno valymo operacijas.“

15. Vokietijoje nacionalinės teisės nuostatos, susijusios su mineralinių alyvų panaudojimu, kuris atleidžiamas nuo akcizo, yra numatytos 1992 m. gruodžio 21 d. Įstatyme dėl mineralinių alyvų mokesčio (*Mineralölsteuergesetz*)⁷, o taip pat 1993 m. rugšėjo 15 d. Įstatymo dėl mineralinių alyvų mokesčio igyvendinimo reglamente (*Mineralölsteuer-Durchführungsverordnung*)⁸.

16. *MinöStG* 4 straipsnio 1 dalies ketvirtame punkte, taikant šio įstatymo 12 straipsnyje numatytas sąlygas, numatoma, kad atleistos nuo akcizo mineralinės alyvos gali būti naudojamos kaip kuras laivų eigai ir šildymui tik komerciniais tikslais ir su jais susijusiai veiklai, pavyzdžiui, locmanų veiklai, vilkikams ir analogiškomis paslaugoms, arba darbui naudojamuose laivuose, o taip pat karo, viešosios valdžios, gelbėjimo jūroje ir profesionaliai naudojamuose žvejybos laivuose.

17. Atsižvelgusi į pagal *MinöStG* 31 straipsnio 2 dalies 5 punktą deleguotą teisę priimti norminius aktus, Vokietijos vykdomoji valdžia *MinöStV* 17 straipsnio 5 dalyje numatė, kad į „laivų“ sąvoką *MinöStG* 4 straipsnio

7 — BGBl. 1992 I, p. 2150 ir 2185, toliau — *MinöStG*.

8 — BGBl. 1993 I, p. 1602, toliau — *MinöStV*.

1 dalies ketvirto punkto prasme nepatenka tam tikra plaukiojanti įranga. Taigi aptariamo 17 straipsnio 5 dalies antrame punkte numatyta, kad žemsiurbės, kranai ir grūdų elevatoriai nelaikomi laivais *MinöStG* 4 straipsnio 1 dalies ketvirto punkto prasme, todėl kuras, juose naudojamas kaip degalai varikliams ar šildymui, nėra atleidžiamas nuo akcizo.

19. Žemsiurbe iš vandens telkinio dugno išsiurbiamas smėlis, žvyras ir kitos medžiagos. Vėliau vandens ir medžiagų mišinys, patekęs į žemsiurbės talpyklas, yra gabenamas į vietą, kurioje yra iškraunamas.

20. 2000 m. balandžio 3 d. *Jan de Nul* deklaravo *Hauptzollamt Oldenburg* (toliau – *Hauptzollamt*) mineralinės alyvos, kuri buvo sunaudota atliekant vandens ir medžiagų siurbimo darbus, kiekį.

III — Faktinės bylos aplinkybės ir procesas pagrindinėje byloje

18. *Jan de Nul NV* (toliau – *Jan de Nul* arba ieškovė pagrindinėje byloje) yra Belgijoje įsteigta įmonė, kuri vykdo hidraulinės inžinerijos veiklą. Ši įmonė naudojo susiurbtą gruntą savo talpyklose laikančią žemsiurbę „Christoforo Kolombo“, kuri laikoma žemsiurbe, valymo darbams, kurie buvo atliekami nuo 1999 m. spalio 19 d. iki 1999 m. gruodžio 17 d. tarp Hamburgo ir Kukshafeno⁹.

21. Po to *Hauptzollamt* ieškovei pagrindinėje byloje nurodė, kad akcizą reikia mokėti ir už tuos mineralinės alyvos kiekius, kurie buvo sunaudoti žemsiurbei plaukiant be krovinio ir manevruojant per siurbimo operacijas. Pagal 2000 m. lapkričio 15 d. pateiktą papildomą deklaraciją, *Jan de Nul* susidarė 183 127,02 DEM mokesčio skola.

22. 2002 m. liepos 3 d. sprendimu *Hauptzollamt* atmetė 2000 m. gruodžio 19 d. *Jan De Nul* pateiktą skundą dėl šios deklaracijos. Todėl 2002 m. rugpjūčio 2 d. ši bendrovė pateikė ieškinį *Finanzgericht Hamburg* (Vokietija).

⁹ — Savo rašytinėse pastabose *Jan de Nul* patikslino, kad ši operacija buvo atliekama tarp 638 kilometro (Hamburgo uostas) ir 748 kilometro (vandenys prie Kukshafeno kranto).

23. Šiame teisme *Jan de Nul* teigė, kad žemsiurbės veikla prilygsta specializuoto komercinei navigacijai naudojamo laivo veiklai, todėl kuras, sunaudotas ne tada, kai žemsiurbė dirbo, bet kai ji plaukė be krovinio, turi būti atleistas nuo mokesčio. Jos nuomone, apmokestinimas akcizu už mineralines alyvas pažeidžia Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punktą, pagal kurį navigaciją Bendrijos vandenyse privaloma atleisti nuo mokesčio. Iš tiesų Elbės dalis, kurioje buvo atliekami darbai, ieškovės pagrindinėje byloje nuomone, priklauso Bendrijos vandenims. Remdamasi Teisingumo Teismo 2004 m. balandžio 1 d. sprendimu *Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft*¹⁰ ji taip pat teigė, kad pagal Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punktą nuo akcizo už mineralines alyvas atleidžiama vidaus vandenyse vykdoma komercinė navigacija, neatsižvelgiant į kelionės tikslą.

24. *Hauptzollamt* tame pačiame teisme teigė priešingai, kad Elbės dalis, kurioje žemsiurbė dirbo, yra vidaus vandenys, todėl atleidimo nuo mokesčio klausimas pagal Direktyvos 92/81 8 straipsnio 2 dalies b punktą priklauso nacionalinių institucijų diskrecijai. Be to, ji nurodė, kad pagal *MinöStV* 17 straipsnio 5 dalies antrą punktą plaukiojanti įranga, kaip antai žemsiurbė, nėra

laikoma laivu *MinöStG* 4 straipsnio 5 dalies ketvirto punkto prasme.

25. 2004 m. gruodžio 27 d. *Hauptzollamt* pataisė savo 2000 m. lapkričio 15 d. sprendimą, atsižvelgdama į 2004 m. vasario 3 d. *Bundesfinanzhof* priimtą sprendimą¹¹, kuriame pastarasis atsižvelgė į žemsiurbės vykdomų funkcijų dvilypumą ir atleidimo nuo mokesčio už mineralines alyvas tikslu atskyrė transporto paslaugas ir šia įranga atliekamus darbus.

26. *Bundesfinanzhof* iš tiesų pripažino, kad kai žemsiurbėmis teikiamos transporto paslaugos, jos naudojamos kaip laivai komercinėje navigacijoje ir dėl to turi būti atleistos nuo šio mokesčio. Tačiau vykdant valymo, siurbimo ir iškrovimo darbus, pagrindinis yra darbo atlikimas, todėl tam sunaudotas kuras neturi būti atleistas nuo akcizo už mineralines alyvas.

27. Taigi *Hauptzollamt* pataisytame sprendime pripažino, kad mineralinės alyvos,

10 — C-389/02, Rink. p. I-3537.

11 — VII R 4/03, BFHE 205, p. 351.

kurias žemsiurbė sunaudojo plaukdama be krovinių, turi būti atleistos nuo akcizo už mineralines alyvas, numatyto *MinöStG*. Todėl 2000 m. lapkričio 15 d. deklaracija dėl 164 372,74 DEM buvo panaikinta.

kriterijų Jūrų teisės konvencijos 3–7 straipsnių prasme¹³.

28. Abi pagrindinės bylos šalys sutarė, kad ieškinys neteko dalyko tiek, kiek akcizo suma už mineralinę alyvą jau buvo sumažinta. Iš pagrindinės bylos medžiagos matyti, kad ginčas pagrindinėje byloje vyksta tik dėl to, ar *Jan de Nul* turi mokėti šį mokestį už per manevravimą atliekant valymo operacijas sunaudotą mineralinės alyvos kiekį.

IV — Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

29. Pirmiausia, kalbant apie „Bendrijos vandenų“ ir „vidaus vandenų“ sąvokų atskyrimą, *Finanzgericht Hamburg* sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą paaiškino, kad *Bundesfinanzhof* 2000 m. kovo 23 d. nutartyje¹² pritaikė „bazinės linijos“

30. *Finanzgericht Hamburg* nuomone, galima pateikti kitokį „Bendrijos vandenų“ sąvokos aiškinimą, pagal kurį sąvoka apimtų visus vandenius, kuriais naudojasi jūrų laivai ir kurie skirti jiems naudotis. Kadangi Direktyva 92/81 išskiria navigaciją Bendrijos vandenyse ir navigaciją vidaus vandenyse, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad iš tiesų įmanoma navigacijos rūšimi pasiremti kaip atskyrimo kriterijumi. Atsižvelgiant į tai, vidaus vandenimis galima laikyti vandenius, kuriuose paprastai vykdoma upių navigacija, o Bendrijos vandenimis – vandenius, kuriuose paprastai vykdoma jūrų navigacija.

13 — Pagal Jūrų teisės konvencijos 3 straipsnį, bazinė linija yra teritorinės jūros atskaitos taškas ir leidžia išmatuoti jos plotį. Iš tiesų, pagal šio straipsnio formulotę, „kiekviena valstybė turi teisę nustatyti savo teritorinės jūros plotį, neviršijantį 12 jūrmylių, matuojamą nuo bazinių linijų, nustatytų pagal šią konvenciją“. Valstybės gali taikyti du metodus bazinėms linijoms nustatyti. Pirmasis metodas yra „įprastinės bazinės linijos“ (Jūrų teisės konvencijos 5 straipsnis): tai – didžiausio atoslūgio linija išilgai kranto, t. y. linija, ties kuria vanduo atslūgsta žemiausiai. Kitas metodas – „tiesiųjų bazinių linijų“ metodas (Jūrų teisės konvencijos 7 straipsnis), kuris susideda iš „laužtinių linijų, kurios vandeniu jungia ryškiausius taškus, esančių ant kranto arba gretimose salose“ (L. Lucchini ir M. Voelckel. „Droit de la Mer“, 1 tomas, *Pédone*, Paryžius, 1990, p. 178 ir 179). Pagal Jūrų teisės konvencijos 8 straipsnio 1 dalį, „išskyrus IV dalyje nurodytus atvejus, vandenys, esantys į sausumos pusę nuo teritorinės jūros bazinės linijos, yra valstybės vidaus vandenų dalis“. Bazinė linija taip pat leidžia išmatuoti kitų jūros erdvių plotį, kaip antai gretutinės zonos ir išskirtinės ekonominės zonos plotį (žr. atitinkamai Jūrų teisės konvencijos 33 straipsnio 2 dalį ir 57 straipsnį).

12 — VII S 26/99, BFHE 191, p. 184.

31. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad aiškinimas, pagal kurį būtų atleidžiama nuo mokesčio už bazinės linijos, kai akcizo mokestis, taikant nacionalines nuostatas, mokamas už mineralinę alyvą, sunaudotą iki šios linijos, sukeltų didelių praktinių sunkumų atliekant patikrinimus ir laivo naudotojui, ir muitinės institucijoms. Iš tiesų žemsiurbei atliekant darbus bazinė linija gali būti kirsta daug kartų.

32. Be to, to paties teismo nuomone, vadovaujantis bazinėmis linijomis, gali būti gauti sunkiai suprantami ir galiausiai prieštaringi rezultatai, nes ne visos bazinės linijos yra vienodai nubrėžtos. Jis pažymi, kad tarp Hamburgo ir Kukshafeno Elbė neišeina už bazinės linijos, kuri jungia gretimas salas, ir dėl to būtų vidaus vandenys, o Baltijos jūros zonoje, pavyzdžiui, Travė turėtų būti laikoma priklausančia jūrų vandenims.

33. Antra, kalbant apie navigacijos sąvokos prasmę, *Finanzgericht Hamburg* nurodo, kad jis abejoja, ar galima atskirti žemsiurbės teikiamas transporto paslaugas ir atliekamus darbus. Jo nuomone, bet kokia navigacijos forma reiškia, kad naudojamos mineralinės alyvos, net jei laivas neplaukia.

34. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad toks skirstymas sukeltų praktinių sunkumų. Be išlaidų, kurios atsirastų rengiant akcizo už mineralines alyvas deklaracijas, šis teismas tvirtina, kad būtų ir esminių atskyrimo sunkumų, nes kitos specializuotų laivų rūšys taip pat atlieka darbus, ir dėl to gali kilti klausimų panašių į tuos, kurie susiję su žemsiurbėmis. Šiuo klausimu jis pateikia pavyzdį apie krovininius laivus, kuriuose yra įranga, kuria juos galima pakrauti ir iškrauti savarankiškai, nesinaudojant uosto kranais.

35. Prašymą pateikusio teismo nuomone, analizė galėtų būti grindžiama tuo, ar nagrinėjamas laivas turi savo varymo sistemą ir ar ji yra naudojama. Taigi „navigacija“ turėtų būti laikoma bet kokia navigacijos forma neatsižvelgiant į kelionės tikslą (tai gali būti ir darbų atlikimas), jei yra naudojama sava varymo sistema.

36. Prašymą pateikęs teismas savo pastabas baigia darydamas išvadą, kad jei jo pateiktos gairės yra teisingos, ginčijamas žemsiurbės darbas Elbėje tarp Kukshafeno ir Hamburgo yra „navigacija Bendrijos vandenyse“ Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme. Tokiu atveju šiam teismui pateiktas *Jan de Nul* ieškinyš turėtų būti patenkintas.

37. Vis dėlto abejodamas dėl šios Direktyvos 92/81 nuostatos, taip pat dėl tos pačios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b punkto aiškinimo *Finanzgericht Hamburg* nusprendė sustabdyti bylą, iki Teisingumo Teismo atsakys į šiuos prejudicinius klausimus:

V — Analizė

A — Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

„1) Kaip reikėtų suprasti sąvoką „navigacija Bendrijos vandenyse“ Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme, lyginant su (tos pačios direktyvos) 8 straipsnio 1 dalies b punkte vartojama sąvoka „vidaus vandenys“?

2) Ar susiurbtą gruntą savo talpyklose laikiančios žemsiurbės naudojimas Bendrijos vandenyse apskritai turi būti laikomas navigacija Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme, ar reikia išskirti atskirus žemsiurbės darbo etapus?“

38. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo iš esmės prašo išaiškinti „Bendrijos vandenų“ sąvoką Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme, lyginant su „vidaus vandenų“ sąvoka šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b punkto prasme.

39. Iš *Finanzgericht Hamburg* sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, taip pat iš *Jan de Nul, Hauptzollamt*, Belgijos vyriausybės ir Europos Bendrijų Komisijos pateiktų rašytinių pastabų aišku, kad yra pateiktos dvi pagrindinės atsakymo į šį klausimą galimybės, t. y., pirma, Jūrų teisės konvencijoje numatytos bazinės linijos kriterijaus tinkamumas, antra, funkcinio aiškinimo metodo galimybė.

40. Atsižvelgdama į tai, *Jan de Nul* mano, kad apibrėžiant „Bendrijos vandenų“ sąvoką reikia atsižvelgti į pagrindinę veiklą, vykdytą šiuose vandenyse. Ieškovės pagrindinėje byloje nuomone, į Bendrijos vandenį ir upių

vandenys turi būti skirstoma remiantis funkciniu aiškinimo metodu, o ne bazinės linijos kriterijumi, numatytu Jūrų teisės konvencijoje. Šiuo kriterijumi iš tiesų siekiama kito tikslo nei Direktyva 92/81, t. y. atskirti kiekvienos valstybės, šios konvencijos narės, suverenias teises bei abipuses pareigas.

41. *Jan de Nul* paaiškino funkcinį aiškinimo metodą, kurį ji remia, taip: siekiant atskirti dvi aiškinamas sąvokas, reikėtų atsižvelgti į vežimo rūšį atitinkamai Bendrijos ir upių vandenyse, atsižvelgiant į kiekvieno atvejo aplinkybes. Taigi vandens keliai, kuriais paprastai plaukioja upių laivai, turi būti laikomi upių vandenimis, nes dėl jų sutvarkymo upių vandenys paprastai netinka laivybai jūrų laivais. Todėl jūrų vandenys yra visi vandenys, kurie natūraliai sudaro jūros dalį arba kuriais dėl jų sutvarkymo gali plaukioti jūrų laivai.

42. Remiantis šiuo metodu ir Vadenzė, ir Emdeno, Brėmeno, Brėmerhafeno, Kukshafeno ir Hamburgo uostai bei prieiga į Kylio kanalą turėtų būti laikomi jūrų vandenimis, taigi Bendrijos vandenimis.

43. Kaip ir *Finanzgericht Hamburg* bei *Jan de Nul*, Komisija mano, kad bazinės linijos kriterijaus taikymas nėra tinkamas, nes šis kriterijus, kuris yra techninis įrankis, numatytas siekiant Jūrų teisės konvencijos tikslų, neleistų užtikrinti, kad būtų pasiekti Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto tikslai, t. y. užtikrintas tinkamas vidaus rinkos veikimas ir išvengta konkurencijos iškraipymo.

44. Komisija taip pat siūlo, kad Bendrijos vandenų ir vidaus vandenų atskyrimas būtų atliekamas atsižvelgiant į Direktyvos 92/81 tekstą ir tikslą. Šis požiūris pateisintų „Bendrijos vandenų“ sąvokos aiškinimą, atitinkantį *Finanzgericht Hamburg* pasiūlymą, t. y. kad tai – visi vandenys, kuriuose paprastai vyksta komercinė jūrinė navigacija. Komisijos nuomone, pagrindinėje byloje nagrinėjama zona tarp Vokietijos kranto ir Hamburgo uosto, kuris yra vienas didžiausių pasaulio jūrų uostų, turi būti laikoma taip apibrėžtu Bendrijos vandenų dalimi.

45. Komisija taip pat teigia, kad toks aiškinimas, atsižvelgiant į Direktyvos 92/818 straipsnio 1 dalies c punkto tikslą, reikštų, kad jūrų navigacija būtų vienodai vertinama visose atitinkamose situacijose, neatsižvel-

giant į uosto, į kurią įplaukiama, vietą kranto atžvilgiu, t. y. ar jis pastatytas ant jūros kranto, ar žemyne ant didelės upės krantų.

46. Iš esmės sutikdama su argumentais, kuriuos nurodė *Finanzgericht Hamburg* sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, *Hauptzollamt* taip pat mano, kad atskiriant Bendrijos vandenį ir vidaus vandenį neturėtų būti remiamasi bazinės linijos kriterijumi.

47. Ji mano, kad funkcinio aiškinimo metodu, pagal kurį Bendrijos vandenys yra visi vandenys, kuriais naudojasi jūrų laivai ir kurie skirti jiems naudotis, yra vis dėlto pernelyg apribojamos valstybių narių teisės. Iš tiesų jūrų laivai, be jūrų kelių, gali naudotis visais Vokietijos vandens keliais, kurie yra reikalingo gylio. Be atkarpos nuo Elbės iki Hamburgo, tai būtų įmanoma atkarpoje nuo Vėzerio iki Brėmeno, Huntės upe iki Oldenburgo, Kylio kanale (*Nord-Ostsee-Kanal*), Emsu iki Leer ir Reine iki Duisburgo. Jei būtų laikomasi tokio aiškinimo, taikydama Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punktą Vokietijos Federacinė Respublika turėtų atleisti nuo akcizo mineralines alyvas, sunaudotas kaip degalus minėtuose vandens keliuose, kuriuos *Hauptzollamt* laiko vidaus vandenimis.

48. Pagrįsdama šią nuomonę ji nurodo, kad pagal „vidaus vandenų“ sąvokos apibrėžimą, numatytą 1998 m. lapkričio 4 d. redakcijos Federalinio įstatymo dėl vandens kelių (*Bundeswasserstraßengesetz*)¹⁴ 1 straipsnio 1 dalies pirmame punkte, Elbė yra vidaus vandens nuo Vokietijos–Čekijos sienos iki vietos, kur ši upė įteka į Šiaurės jūrą prie Kukshafeno. Be to, Vokietijos teisė apibrėžia vidaus vandenį, kurie skirti naudoti jūrų laivams. Taigi Elbės dalis tarp Hamburgo uosto žemutinės ribos ir žiočių į Šiaurės jūrą prie Kukshafeno taip pat yra jūrų vandens pagal 1998 m. spalio 22 d. redakcijos Nutarimo dėl jūrų vandenų (*Seeschiffahrtsstraßenordnung*)¹⁵ 1 straipsnio 1 dalies 6 punktą.

49. Todėl *Hauptzollamt* Teisingumo Teismui siūlo laikytis šių dviejų apibrėžimų:

- Bendrijos vandenys yra teritorinė jūra 12 jūrmilių spinduliu nuo bazinės linijos, taip pat jūros vandenys iki šios linijos, išskyrus vidaus vandenį Direk-

14 — BGBl. 1998 I, p. 3294.

15 — BGBl. 1998 I, p. 3209.

tyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto prasme,

tiesiogiai apibrėžtos Direktyvos 92/81 straipsnių tekste. Šios direktyvos preambulės tyrimas taip pat neleidžia pateikti lemiamų gairių dėl to, kokia turėtų būti šių dviejų sąvokų prasmė¹⁷.

— vidaus vandenys yra valstybės narės vidaus vandenys, kurie iki jų žiočių į atvirą jūrą yra tinkami ir skirti navigacijai.

52. Vis dėlto „Bendrijos vandenų“ ir „vidaus vandenų“ sąvokų atskyrimas yra lemiamas nusprendžiant, kuri iš Direktyvoje 92/81 numatytų tvarkų – atleidimo nuo mokesčio ir (ar) akcizo mokesčio sumažinimo už mineralines alyvas – turi būti taikoma.

50. Belgijos vyriausybė, remdamasi 1999 m. kovo 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 718/1999 dėl Bendrijos laivyno pajėgumo politikos skatinti vidaus vandenų transportą¹⁶ 1 straipsnio pirmąją pastraipą ir 2 straipsnio 2 dalies e punktu, mano, kad laivams, kurie kartais plaukia jūra, taikomos Bendrijos taisyklės, kurios taikomos navigacijai Bendrijos vandenyse.

53. Priminsiu, kad iš tiesų pagal šios direktyvos 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmąją pastraipą mineralinės alyvos, tiekiamos kaip laivų degalai navigacijai Bendrijos vandenyse, išskyrus privačius pramoginius laivus, turi būti atleistos nuo suderinto akcizo. Be to, pagal šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b punktą mineralinės alyvos, sunaudojamos naviguojant vidaus vandenyse, išskyrus pramoginių laivų, tik gali būti valstybės narės nuožiūra visiškai arba iš dalies atleistos nuo mokesčio arba sumažinti jų akcizo mokesčių tarifai.

51. Atsižvelgiant į visas šias pastabas, pirmiausia reikia pažymėti, kad „Bendrijos vandenų“ ir „vidaus vandenų“ sąvokos nėra

17 — Šia prasme formuluotė „savo teritorijoje“, esanti Direktyvos 92/81 šeštoje konstatuojamojoje dalyje, nepateikia paaiškinimo, nes gali būti laikoma, kad Bendrijos vandenys taip pat yra valstybių narių „nuosavoje teritorijoje“, tiksliau sakant, laikomi valstybių jūrų teritorijos sudedamąja dalimi.

16 — OL L 90, p. 1.

54. Pirmasis nurodytas kriterijus atskirti „Bendrijos vandenų“ ir „vidaus vandenų“ sąvokas yra bazinės linijos kriterijus Jūrų teisės konvencijos 3 ir tolesnių straipsnių prasme.

55. Visose nuomonėse, išreikštose Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose, sutinkama dėl to, kad šioje byloje šis kriterijus yra atmestinas.

56. Aš taip pat sutinku su šia nuomone. Manau, kad nors iš tiesų šis techninis įrankis yra labai svarbus Jūrų teisės konvencijos kontekste, nes būtent jis yra teritorinės jūros atskaitos taškas ir leidžia išmatuoti jos plotį, šio kriterijaus panaudojimas Direktyvos 92/81 kontekste neatrodo pateisinamas, nes, kaip pabrėžia Komisija, dviem teisės aktais siekiama skirtingų tikslų.

57. Šiuo atžvilgiu svarbu pabrėžti, kad pagal Jūrų teisės konvencijos preambulę ja siekiama „<...> nustatyti jūrų ir vandenynų teisinį režimą, kuris palengvintų tarptautinius santykius ir skatintų taikų jūrų ir vandenynų naudojimą, teisingą ir veiksmingą jų išteklių panaudojimą, jų gyvųjų išteklių išsaugojimą, taip pat jūrų aplinkos tyrimus, apsaugą ir išsaugojimą“. Bazinės linijos įrankis naudojamas nustatant šį „teisinį režimą“, nes, kaip matėme, jis leidžia atskirti jūrų erdves, apibrėžtas šioje konvencijoje, t. y.

vidaus vandenį, teritorinę jūrą, gretutinę zoną ir išskirtinę ekonominę zoną. Taigi jis naudojamas apibrėžiant teises, kurias gali įgyvendinti susitariančiosios šalys, ir išsipareigojimus, kurie nustatyti šioms valstybėms kiekvienoje iš šių erdvių pagal Jūrų teisės konvencijos nuostatas.

58. Kaip nustatė Teisingumo Teismas, Direktyvos 92/81 tikslas yra „užtikrinti laisvą mineralinių alyvų judėjimą vidaus rinkoje, taip pat išvengti konkurencijos iškraipymo, kuris gali atsirasti dėl skirtingų akcizo struktūrų“¹⁸. Kriterijus, kuris turi būti pasirinkamas siekiant atskirti Bendrijos vandenį nuo vidaus vandenų, turi atitikti šį tikslą. Tačiau aš nematau, kad taip yra kriterijaus, paremto bazine linija, atveju.

59. Be to, vadovavimasis bazine linija nulemtų, mano nuomone, kraštutines pasekmes, kad valstybių narių „vidaus vandenys“, kurie pagal Jūrų teisės konvencijos 8 straipsnį yra „vandenys, esantys į sausumos pusę nuo

18 — 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (C-240/01, Rink. p. I-4733, 39 punktus).

teritorinės jūros bazinės linijos“, visi turėtų būti laikomi vidaus vandenimis Direktyvos 92/81 prasme, nors jie būtų ir už upių žiočių.

60. Taigi bazinės linijos kriterijus, numatytas Jūrų teisės konvencijos 3 ir tolesniuose straipsniuose, man neatrodo tinkamas atskirti Bendrijos vandenį ir vidaus vandenį taikant Direktyvą 92/81.

61. Vis dėlto šių dviejų sąvokų apibrėžimas neturi būti, mano nuomone, paliktas vien tik valstybėms narėms vertinti, ir dėl to galėtų kilti skirtingo aiškinimo pavojus, o tai prieštarautų suderinimo tikslui, kurio Bendrijos teisės aktų leidėjas siekė Direktyva 92/81. Todėl reikia surasti savarankišką „Bendrijos vandenų“ ir „vidaus vandenų“ sąvokų aiškumą¹⁹.

19 — Teisingumo Teismas minėtame sprendime *Komisija prieš Vokietiją* taip pat nusprendė dėl formuluotės „sunaudotas kaip kuras“, numatytos Direktyvos 92/81 2 straipsnio 2 dalies pirmame sakinyje. Remdamasis ta pačia mintimi Teisingumo Teismas minėto sprendimo *Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft* 21 punkte nurodė, kad „skirtingas nacionalinis numatytų išimčių aiškinimas pakenktų ne tik tikslui suvienodinti reglamentavimą Bendrijoje ir teisiniam saugumui, bet ir keltų nevienodo susijusių ūkio subjektų vertinimo grėsmę“.

62. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas minėtame sprendime *Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft* jau yra pažymėjęs, kad „Direktyva 92/81 reglamentuojamų produktų apibrėžimus ir jiems taikomus atleidimus nuo mokesčių reikia aiškinti atskirai, remiantis nuostatų tekstu, o taip pat šia direktyva siekiamais tikslais“²⁰.

63. Kaip matėme, Direktyvos 92/81 tekstas nepateikia apibrėžimo, vadinasi, ir „Bendrijos vandenų“ bei „vidaus vandenų“ sąvokų atskyrimo.

64. Kalbant apie šios direktyvos tikslą, man neatrodo *a priori* akivaizdu, kad iš jo būtų galima nustatyti patenkinamą kriterijų. Iš tiesų ir privalomo, ir neprivalomo atleidimo nuo mokesčio tvarka turi atitikti, kaip numato aptariamos direktyvos šešta konstatuojamoji dalis, tikslą išvengti konkurencijos iškraipymų. Be to, konkurencijos iškraipymų, kurių siekiama išvengti šia direktyva, gali atsirasti naviguojant ir Bendrijos vandenyse, ir vidaus vandenyse.

20 — 19 punktas.

65. Kadangi Direktyvos 92/81 tekstas ir tikslas man neleidžia tiksliai nustatyti „Bendrijos vandenų“ ir „vidaus vandenų“ sąvokų, reikia nustatyti, ar šios dvi sąvokos apibrėžtos kituose Bendrijos teisės aktuose.

66. Būtina pažymėti, kad šios dvi sąvokos nėra naujos Bendrijos teisėje nei būdingos tik tai sričiai, kurioje taikoma Direktyva 92/81.

67. Taigi įdomu pastebėti, kad „Bendrijos vandenų“ sąvoka yra vartojama bendrosios žvejybos politikos srityje. Vieną pirmųjų jos išraiškų, nors ir kitu pavadinimu, galima rasti Tarybos reglamente Nr. 2141/70²¹, taip pat jį pakeitusiame Tarybos reglamente Nr. 101/76²², kuriuose valstybėms narėms nustatyta pareiga užtikrinti vienodas prieigos ir naudojimosi žvejybos vietomis, esančiomis jūrų vandenys, į kuriuos valstybės narės turi suverenias teises arba kurie priklauso jų jurisdikcijai, sąlygas visiems laivams, plaukiojantiems su valstybės narės vėliava ir registruotiems Bendrijos teritorijoje²³.

21 — 1970 m. spalio 20 d. Reglamentas, nustatantis bendrą žvejybos pramonės struktūrinę politiką (OL L 236, p. 1).

22 — 1976 m. sausio 19 d. Reglamentas, nustatantis bendrą žvejybos pramonės struktūrinę politiką (OL L 20, p. 19).

23 — Žr. šių reglamentų 2 straipsnių 1 dalis.

68. „Bendrijos vandenų“ sąvoka taip pat vartojama nurodant Bendrijos žvejybos zoną, atsiradusią valstybių narių išskirtines ekonomines zonas įtraukus į Bendrijos kompetenciją²⁴.

69. Vėlgi žvejybos srityje vėlesni teisės aktai tiesiogiai nurodo, kad „EB vandenys“ yra „vandenys, į kuriuos valstybės narės turi suverenias teises arba kurie priklauso jų jurisdikcijai“, lyginant su „tarptautiniais vandenimis“, kurie yra „vandenys, į kuriuos jokia valstybė neturi suverenių teisių arba kurie nepriklauso jokios valstybės jurisdikcijai“²⁵.

70. Taigi Bendrijos vandenys, lyginant su tarptautiniais vandenimis, apibrėžti plačiąja prasme, suprantami kaip jūrų vandenys, į kuriuos valstybės narės turi suverenias teises arba kurie priklauso jų jurisdikcijai, turi apimti visas valstybių narių jūrų teritorijas.

24 — Žr. būtent 1991 m. liepos 25 d. sprendimą *Komisija prieš Ispaniją* (C-258/89, Rink. p. I-3977, 12 ir 13 punktai). Bendrijos žvejybos zona buvo sukurta 1976 m. lapkričio 3 d. Tarybos rezolucija, susijusia su kai kuriais išoriniais žvejybos zonos iki dviejų šimtų mylių sukūrimo Bendrijoje nuo 1977 m. sausio 1 d. aspektais (OL C 105, 1981, p. 1).

25 — Žr. būtent 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 27/2005, nustatančio 2005 m. tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių bendrąsias žvejybos galimybes ir susijusias sąlygas, taikomas Bendrijos vandenys ir Bendrijos laivams vandenys, kuriuose privaloma nustatyti sugavimo apribojimus (OL L 12, 2005, p. 1), 2 straipsnio b punktą ir 3 straipsnio b punktą.

71. Siekiant nustatyti, kokia yra Bendrijos vandenų riba vidaus vandenų, numatytų Direktyvos 92/81 8 straipsnio 2 dalies b punkte, atžvilgiu, svarbu palyginti šias dvi sąvokas, kaip ir siūlo padaryti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmuoju klausimu.

72. Šiuo požiūriu pirmiausia pažymėtina, kad „vidaus vandenų“ sąvoka yra Bendrijos teisės dalis. Taigi EB 80 straipsnis tiesiogiai numato „vidaus vandens kelių transportą“.

73. Taip pat pastebėtina, kad keletas Bendrijos teisės aktų buvo priimta siekiant reglamentuoti vidaus navigaciją Bendrijoje, kiek tai susiję, pavyzdžiui, su leidimu verstis krovinių vežėjo vandens keliais veikla bei abipusio diplomų pripažinimu²⁶, transporto struktūrinių gerinimų²⁷, Bendrijos laivyno pajėgumu²⁸, vidaus vandens kelių laivų

saugumu ir techniniais reikalavimais²⁹ arba bendrųjų taisyklių, taikytinų prekių ar keleivių vežimui vidaus vandenų keliais tarp valstybių narių, nustatymu³⁰.

74. Iš šių Bendrijos teisės aktų norėčiau atkreipti dėmesį į Direktyvą 82/714, kuri, priminsiu, nustato techninius reikalavimus vidaus vandenų kelių laivams. Ši direktyva yra bendrosios transporto politikos vidaus navigacijos srityje įgyvendinimo dalis ir pagal direktyvos pirmą konstatuojamąją dalį turi prisidėti prie to, kad „laivų judėjimas Bendrijos vandenų kelių tinklu vyktų esant geriausioms sąlygoms, kiek tai susiję su saugumu ir konkurencija“.

75. Atsižvelgiant į tai, kad „Bendrijos vidaus vandenų keliai saugumo požiūriu yra nevienodi“, Direktyva 82/714 numato, jog jie „turėtų būti suskirstyti į keletą zonų“³¹.

26 — Žr. būtent 1987 m. lapkričio 9 d. Tarybos direktyvą 87/540/EEB dėl leidimo verstis krovinių vežėjo vandens keliais vidaus ir tarptautiniais maršrutais veikla bei abipusio diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją verstis šia veikla patvirtinančių dokumentų pripažinimo (OL L 322, p. 20).

27 — 1989 m. balandžio 27 d. Tarybos reglamentas Nr. 1101/89 dėl vidaus vandenų transporto struktūrinio gerinimo (OL L 116, p. 25).

28 — Reglamentas Nr. 718/1999.

29 — Paminėsiu dvi direktyvas: 1976 m. sausio 20 d. Tarybos direktyvą 76/135/EEB dėl vidaus vandenų laivų tinkamumo plaukioti liudijimų abipusio pripažinimo (OL L 21, p. 10) ir Direktyvą 82/714.

30 — Žr. būtent 1996 m. liepos 8 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1356/96 dėl bendrųjų taisyklių, taikytinų prekių ar keleivių vežimui vidaus vandenų keliais tarp valstybių narių, siekiant užtikrinti laisvę teikti tokias transporto paslaugas (OL L 175, p. 7).

31 — Direktyvos 82/714 trečia konstatuojamoji dalis. Šios direktyvos 1 straipsnis patikslina šią klasifikaciją ir nukreipia į aptariamą direktyvos 1 priedą.

76. Ypač įdomu pažvelgti į šios direktyvos I priedą. Iš tiesų jame yra „Bendrijos vidaus vandenų kelių, suskirstytų į geografines zonas 1, 2, 3 ir 4, sąrašas.“

77. Šio priedo 1 skyriuje pateiktas vieno iš Vokietijos Federacinės Respublikos vidaus vandens kelių, kurie priskiriami 2 zonai, toks apibrėžimas, kurį reikia pacituoti visą:

„Elbe: nuo Hamburgo uosto žemutinės ribos iki linijos, jungiančios Döse bakeną ir šiaurvakarinį Hohe Ufer (*Dieksand*) tašką, su Este, Lühe, Schwinge, Oste, Pinnau, Krückau ir Stör intakais (kiekvienu atveju nuo užtvankos iki žiočių), čia skiriant ir Nebenelbe.“

78. Taip apibrėžta zona apima Elbės žiotis, kurios prasideda Hamburgo uosto lygyje ir tęsiasi iki žiočių į Šiaurės jūrą Kukshafeno šiaurėje. Ši zona sudaro didžiąją dalį sektoriaus, kuriame žemsiurbė „Christoforo Kolombo“ atliko valymo darbus. Bendrijos teisės prasme ši zona yra vidaus vandenys ir turi būti, mano nuomone, jais laikoma taikant Direktyvą 92/81.

79. Iš tiesų, šioje direktyvoje minėdamas „vidaus vandenų“ sąvoką ir nepateikdamas specialaus jos apibrėžimo, Bendrijos teisės aktų leidėjas privalėjo remtis prieš tai buvusios šios formuluotės apibrėžimu. Be to, aš manau, kad skirtingas „vidaus vandenų“ sąvokos apibrėžimas atsižvelgiant į nagrinėjamą Bendrijos teisės aktą būtų nenuoseklus ir prieštarautų teisinio saugumo principui.

80. Pridursiu, kad konkurencijos iškraipymo pavojus, mano nuomone, glūdi pačioje Direktyvoje 92/81, nes atleidimo nuo mokesčio, kurį ji nustato, tvarka yra dvilypė. Todėl tokių pavojų galima pašalinti veikiau pakeičiant Bendrijos teisės aktus, kurie suvienodina tvarką ir taip išaiškina taikytiną teisę³², nei pateikiant tokią aiškinimą teismų praktikoje, kuris sukurtų naują, viršesnę už kitus tekste nustatytus kriterijų. Vertinant Bendrijos teisės intereso, jos prieinamumo, vadinasi, ir efektyvumo požiūriu, reikėtų vengti tokios sąvokų painiavos.

32 — Šia prasme pažymėtina, kad pirminio pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl akcizo už mineralines alyvas struktūrų derinimo, kurį 1990 m. rugsėjo 27 d. pateikė Komisija, 8 straipsnio 1 dalies e punkte tokia pati atleidimo nuo mokesčio tvarka taikoma „mineralinėms alyvoms, tiekiamoms kaip laivų degalai vidaus navigacijos ir navigacijos Bendrijos vandenyse tikslais“ (KOM(90) 434 (galutinis), OL C 322, p. 18).

81. Taigi, mano nuomone, „vidaus vandenų“ sąvoka turi būti suprantama kaip apimanti visus Bendrijos vidaus vandenų kelius, kurie įvardyti Direktyvos 82/714 I priede.

82. Susieta su šiuo apibrėžimu „Bendrijos vandenų“ sąvoka turi būti suprantama kaip apimanti jūrų vandenį, į kuriuos valstybės narės turi suverenias teises arba kurie priklauso jų jurisdikcijai, išskyrus ką tik apibrėžtus vidaus vandenį.

83. Aš nemanau, kad funkcinio aiškinimo metodu, kurį siūlo *Finanzgericht Hamburg* ir kuriam pritaria *Jan de Nul* bei Komisija, galima paneigti šią analizę.

84. Priminsiu, jog pagal šį metodą iš esmės laikoma, kad Bendrijos vandenys Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme yra visi vandenys, kuriuose paprastai vyksta komercinė jūrinė navigacija.

85. Tačiau toks aiškinimas, mano nuomone, reiškia, kad paneigiamas ypatingos vidaus vandenų kategorijos Bendrijos mastu egzis-

tavimas, t. y. jūrų laivybai tinkamų vandens kelių buvimas.

86. Konkrečiai Elbės žiotys pagal prieš tai pateiktą apibrėžimą pasižymi ypatingomis savybėmis, dėl kurių jos priskiriamos jūrų laivybai tinkamiems vandens keliams.

87. Toks apibūdinimas kyla ne vien tik iš nacionalinės teisės, jis taip pat yra Bendrijos teisės dalis. Antai 1977 m. liepos 29 d. Komisijos sprendime 77/527/EEB, nustatantčiame jūrų laivybai tinkančių vandens kelių sąrašą Tarybos direktyvos 76/135/EEB įgyvendinimo tikslu³³ šiai kategorijai priskiriama „Elbe unterhalb des Hamburger Hafens“. Kartu 2003 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 13/2004, patvirtinančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1108/70 3 straipsnio d punkte numatytą jūrų laivybai tinkančių vandens kelių sąrašą³⁴, I priedas tarp jūrų laivybai tinkamų vandens kelių mini „Unterelbe“.

33 — OL L 209, p. 29. Šis sprendimas yra 1976 m. sausio 20 d. Tarybos direktyvos 76/135/EEB dėl vidaus vandenų laivų tinkamumo plaukioti liudijimų abipusio pripažinimo (OL L 21, p. 10) 3 straipsnio 6 dalies, pagal kurią „valstybės narės gali reikalauti, kad jūrų keliuose būtų laikomasi papildomų reikalavimų, lygiaverčių tiems, kurie keliami pačių valstybių narių laivams. Valstybės narės Komisijai praneša apie savo jūrų kelius, kurių sąrašą Komisija, remdamasi informacija, kurią Komisijai pateikė valstybės narės, parengs per tris mėnesius po šios direktyvos įsigaliojimo“, įgyvendinimo priemonė.

34 — OL L 3, 2004, p. 3.

88. Vadinas, vien tik aplinkybės, jog vandenimis gali plaukti jūrų laivai komerciniais tikslais, nepakanka, kad jie galėtų būti apibūdinti kaip Bendrijos vandenys.

visas žemsiurbės naudojimas Bendrijos vandenyse turi būti laikomas navigacija Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme, ar reikia išskirti atskirus žemsiurbės darbo etapus.

89. Baigdamas šią analizę Teisingumo Teismui siūlau *Finanzgericht Hamburg* atsakyti, jog Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmoji pastraipa turi būti aiškinaama taip, kad Bendrijos vandenys apima jūrų vandenį, į kuriuos valstybės narės turi suverenias teises arba kurie priklauso jų jurisdikcijai, išskyrus vidaus vandenį, numatytus šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b punkte. Pastarieji yra visi Bendrijos vidaus vandenių keliai, įvardyti Direktyvos 82/714 I priede³⁵.

B — Dėl antrojo prejudicinio klausimo

90. Antruoju klausimu *Finanzgericht Hamburg* prašo Teisingumo Teismo nuspręsti, ar

91. Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Hauptzollamt* per pagrindinį procesą pripažino, kad mineralinės alyvos, kurias žemsiurbė „Christoforo Kolombo“ sunaudojo plaukdamą be krovinių, turėtų būti atleistos nuo akcizo mokesčio. Be to *Jan de Nul* pagrindinėje byloje neginčija akcizo sumokėjimo už mineralinių alyvų kiekį, kuris sunaudotas tiesiogiai atliekant vandens ir medžiagų siurbimo darbus³⁶. Tai reiškia, kad ginčas pagrindinėje byloje vyksta tik dėl galimo atleidimo nuo mokesčio už mineralines alyvas, kurios sunaudotos per manevravimą atliekant siurbimo operacijas iš vandens telkinio dugno, t. y. per šios žemsiurbės judėjimą atliekant valymą³⁷.

35 — Specialiame pagrindinės bylos kontekste, atsižvelgiant į žemsiurbės kelionės aprašymą, kurį rašytinėse pastabose pateikė *Jan de Nul*, atrodo, kad šis laivas daugiausia plaukė vidaus vandenimis, kuriuos sudaro Žemutinė Elbė, po to – Bendrijos keliais prie Kukshafeno. *Finanzgericht Hamburg* turės išaiškinti šį esminį klausimą, kad būtų atskirtos mineralinės alyvos, kurioms taikoma privalomo atleidimo nuo akcizo tvarka, ir alyvos, kurioms taikoma neprivalomo atleidimo nuo akcizo tvarka.

36 — Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą 3 ir 4 punktai.

37 — Kaip ir Komisija, sąvoką „judėjimas“ aiškinu plačiau, t. y. kaip apimančią technines žemsiurbės palaikymo operacijas vietoje.

92. Taigi, kaip siūlo Komisija³⁸, antrąjį klausimą reikia suprasti kaip tokį, kuriuo siekiama nustatyti, ar tokie manevrai turi būti laikomi navigacija Bendrijos vandenyse Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto prasme.

95. Antra, pažymėtina, kad minėtame sprendime *Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft* Teisingumo Teismo jau buvo prašyta išaiškinti „navigacijos“ sąvoką Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto prasme.

93. Aš manau, kad į šį klausimą turi būti atsakyta teigiamai.

94. Pirmiausia, manau, kad kadangi žemsiurbė turi varymo sistemą, kuria naudojama ji gali savarankiškai judėti, toks judėjimas turi būti prilygintas navigacijai. Mano nuomone, situacija būtų kitokia, jei žemsiurbė neturėtų jokių priemonių, leidžiančių jai pačiai naviguoti³⁹.

96. Byloje, kurioje buvo priimtas šis sprendimas, laidojimo paslaugų įmonė *Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft eG* (toliau – *Deutsche See*), rengdama laidotuves atviroje jūroje, paprašė *Hauptzollamt Kiel* leidimo savo laivuose naudoti mineralines alyvas, kurios atleistos nuo akcizo mokesčio. *Hauptzollamt Kiel* atsisakė atleisti nuo mokesčio remdamasi *MinStG* 4 straipsnio 1 dalies ketvirtu punktu, motyvuodama tuo, kad *Deutsche See* veikla yra ne keleivių ar prekių vežimas komerciniais tikslais, o laidojimo jūroje atlikimas. *Finanzgericht Hamburg*, į kurią buvo kreiptasi, Teisingumo Teismui pateikė klausimą dėl „navigacijos“ sąvokos Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmosios pastraipos prasme išaiškinimo.

38 — Rašytinių pastabų 68 ir 69 punktai.

39 — Paminėsiu, pavyzdžiui, žemsiurbės, kurią tempia vilkikas į valymo darbu, kurie turi būti atlikti, vieta, atveji, dėl kurio 1972 m. gruodžio 11 d. Prancūzijos Teisingumo teismas (*Tribunal des conflits*) priėmė sprendimą *Préfet de la Gironde prieš CA Bordeaux* (*Spathis prieš Port autonome de Bordeaux*) Nr. 1975. Šis teismas dėl tokios žemsiurbės rūšies nusprendė, kad „nors manevras į priekį ir į šoną, atliekamas atsistumiant nuo fiksuoto taško ar tvirtinimo priemonės, gali leisti jai atliekant darbą padaryti kelis judesius išilgai ar skersai, ši aplinkybė, kuri neatšiejama nuo įrenginio veikimo, negali nulemti to, kad žemsiurbė būtų laikoma transporto priemone 1957 m. gruodžio 31 d. Įstatymo nuostatų prasme“, ir pripažino bendrosios kompetencijos teismams jurisdikciją ieškiniams dėl atsakomybės už žalą, kurią padarė bet kokia transporto priemonė, pateikiamus viešiesiems juridiniams asmenims (OL „Lois et Décrets“, 1958 m. sausio 5 d., p. 196). Tačiau šio įstatymo nuostatos yra taikomos žalai, kurią padarė savaigė žemsiurbė, atliekanti valymo darbus uoste (žr. 1965 m. gegužės 24 d. Prancūzijos Teisingumo teismo (*Tribunal des conflits*) sprendimą *Préfet de Seine-Maritime prieš TGI du Havre* (*Société Maries-Kuhlmann*) Nr. 1858).

97. Teisingumo Teismas sprendime pažymi, kad ši nuostata, pagal kurią, priminsiu, atleidžiamos nuo akcizo mineralinės alyvos, tiekiamos kaip laivų degalai navigacijos Bendrijos vandenyse tikslais, numatyta vienintelė išimtis. Iš tiesų iš šios nuostatos aišku, kad atleidimas nėra taikomas mineralinėms alyvoms, kurias sunaudoja privatūs pramoginiai laivai. Teisingumo Teismas taip pat nurodo, kad Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto antroje pastraipoje sąvoka „privatūs pramoginiai laivai“ apibrėžiama kaip laivai, kurie naudojami „ne komerciniams tikslams“⁴⁰.

98. Iš to, Teismo nuomone, išplaukia, kad „bet kokiai navigacijos komerciniais tikslais operacijai taikomas atleidimas nuo vienodo akcizo, numatytas Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmojoje pastraipoje“⁴¹. Kitaip sakant, ši nuostata, Teisingumo Teismo nuomone, taikoma „bet kokiai navigacijos formai, neatsižvelgiant į kelionės tikslą, jei ji atliekama siekiant komercinių tikslų“⁴².

99. Tos pačios bylos kontekste Teisingumo Teismas nurodo, kad neginčijama, jog *Deuts-*

che See atliekamos navigacijos operacijos yra už užmokestį teikiamos paslaugos. Taigi Teismas mano, kad „šios operacijos, atsižvelgiant į jų komercinį pobūdį, nepatenka į išimtį, numatytą privatiems pramoginiams laivams, todėl joms taikomas atleidimas nuo akcizo“⁴³.

100. Iš šio sprendimo darau išvadą, kad laivo kelionės tikslas nėra svarbus, jei navigacija atliekama siekiant komercinių tikslų. Be to, reikia pažymėti, jog Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkto antrosios pastraipos teksto formuluotė rodo, kad šie komerciniai tikslai apima ne tik keleivių ir prekių vežimo veiklą, bet ir paslaugų teikimą už užmokestį.

101. Taigi žemsiurbės veikla, mano nuomone, patenka į pastarąją kategoriją. Iš to seka, kad šio įrenginio navigacijai, kuri atliekama teikiant tokią paslaugą, dėl jos komercinių tikslų taikomas Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punktas.

40 — Minėto sprendimo *Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft* 22 punktas.

41 — Ten pat, 23 punktas.

42 — Ten pat, 29 punktas.

43 — Ten pat, 28 punktas.

102. Teikiant paslaugą žemsiurbės navigacija apima ne tik judėjimą be krovinių ir judėjimą, kurio tikslas pervežti susiurbtas medžiagas iki vietos, kurioje jos yra iškraunamos, bet ir manevrus, kuriuos žemsiurbės atlieka siurbdama iš vandens telkinio dugno, t. y. šios žemsiurbės judėjimą atliekant valymą.

103. Todėl, mano nuomone, Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punktą reikia aiškinti taip, kad navigacijos Bendrijos vandenyse sąvoka apima manevrus, kuriuos žemsiurbė atlieka siurbdama iš vandens

telkinio dugno, t. y. šios žemsiurbės judėjimą atliekant valymą.

104. Kaip prieš tai nurodžiau, *Jan de Nul* pagrindinėje byloje neginčija akcizo sumokėjimo už mineralinių alyvų kiekį, kuris sunaudotas tiesiogiai atliekant vandens ir medžiagų siurbimo darbus. Vis dėlto kaip baigiamąją pastabą nurodysiu, kad, mano nuomone, atleidimas nuo mokesčio, numatytas Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punkte, taip pat turėtų būti taikomas mineralinėms alyvoms, sunaudotoms atliekant tokius darbus, taip pat iškraunant susiurbtas medžiagas. Iš tiesų, aš manau, kad šios nuostatos taikymo tikslu žemsiurbės veikla, atliekama per valymo operacijas, ar tai būtų jos judėjimas, ar įvykdyti darbai, yra nedaloma visuma.

VI — Išvada

105. Atsižvelgdamas į visus pateiktus svarstymus, siūlau Teisingumo Teismui į *Finanzgericht Hamburg* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 92/81/EEB dėl akcizo už mineralines alyvas struktūrų derinimo 8 straipsnio 1 dalies c punkto pirmoji pastraipa turi būti aiškinama taip, kad sąvoka „Bendrijos vandenys“ apima jūrų vandenį, į kuriuos valstybės narės turi suverenias teises arba kurie priklauso jų jurisdikcijai, išskyrus vidaus vandenį, numatytus šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalies

b punkte. Pastarieji yra visi Bendrijos vidaus vandenų keliai, įvardyti 1982 m. spalio 4 d. Tarybos direktyvos 82/714/EEB, nustatančios techninius reikalavimus vidaus vandenų kelių laivams, I priede.

2. Direktyvos 92/81 8 straipsnio 1 dalies c punktą reikia aiškinti taip, kad sąvoka „navigacija Bendrijos vandenyse“ apima manevrus, kuriuos žemsiurbė atlieka siurbdama iš vandens telkinio dugno, t. y. šios žemsiurbės judėjimą atliekant valymą.“